

..โอวาทธรรมหลวงปู่เปลี่ยน ปัญญาปทีโป เช้าวันอาทิตย์ที่ 11 ธันวาคม 2559..

..โปรดญาติโยมและคณะชมรมพุทธธรรมกรรณฐานจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมตตาให้โอวาทธรรมความว่า..

..ขอเจริญพรคณะศรัทธาญาติสาธุชนทั้งหลาย ที่ได้มีความตั้งใจมาทำบุญทำทานการกุศลรักษาศีลเจริญภาวนา เรียกว่ามีทานมัย ศีลมัย ภาวนามัย ตามหลักพระพุทธศาสนา คนเรานี้เกิดขึ้นมาด้วยอำนาจของกรรม ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงผู้ชายจึงร่ำรวยทุกข์จนต่างกัน ก็ด้วยอำนาจของกรรมที่ตนเองได้สร้างเอาไว้ เหตุฉะนั้นเราทั้งหลายเมื่อเกิดมาแล้ว ด้วยอำนาจของกรรม ก็จะต้องรู้ว่าตนเองนั้นร่ำรวยมั่งมีหรือว่าทุกข์จนแค่ไหน ก็ดี ก็จะทราบดีว่าเรารับกรรมในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบว่าชีวิตของเรานั้นมีคุณสมบัติประโชชน์ไม่ให้อันมีโทษตามหลักพระพุทธศาสนาคนเรานี้ทุกคนไม่มีใครอยากทุกข์ มีแต่อยากมีความสุขกันทั้งนั้น เมื่ออยากมีความสุขเราก็ต้องหาหนทางเดินตามวิถีชีวิตว่าจะเดินทางไปเส้นไหน ทางเส้นหนึ่งเดินไปเท่าไรยังมีความสุขทุกข์ยากลำบากเกิดทุกข์อย่างที่เราเห็น บางคนคิดคลุกคิดตะวาง คนอยู่ในคุกก็เป็นคนเหมือนกันทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ก็คือเขาเดินทางผิด ถ้าผู้เดินทางถูกแล้วก็ไม่มีความไร้วางจะทำให้เกิดทุกข์อย่างนั้น ที่นี้เราก็พอจะเข้าใจตามหลักพระพุทธศาสนานั้นท่านสอนไว้ว่า คนจะก้าวล่วงทุกข์ไปได้ก็เพราะความเพียร ความประโยคพยายาม ธรรมะที่สอนเรื่องความเพียรนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด ที่เราจะสอนและพิจารณาหาวิธีแก้ไขตนเองปรับปรุงพัฒนาตนเอง ไปตามทำนองคลองธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา

.. ธรรมะความเพียร 4 อย่างนี้

1. เพียรระวังบาปไม่ให้เกิดขึ้นทางกายวาจาใจ
2. เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้วทางกายวาจาใจ
3. เพียรยังกุศลให้เกิดขึ้น ทางกายวาจาใจของตน
4. เพียรรักษากุศลคุณงามความดี ที่ตนเองได้กระทำเอาไว้ รักษาไว้ให้ดีไม่ให้เสื่อมเสีย ให้อยู่เจริญรุ่งเรืองและเต็มเปี่ยม

..ความเพียรนี้เป็นวิถีทางแห่งความพ้นทุกข์ การสำรวมระวังก็ต้องมีสติ สติคือความระลึกรู้ได้ สัมปชัญญะคือความรู้ตัว ต้องมีสติสัมปชัญญะเป็นเครื่องกำกับ มีรูปร่างกายแล้วเวลาเราทำอะไรเราไม่เข้าใจ ว่าอันไหนผิดจากหลักศีลธรรม เราก็ได้ทำมาตั้งแต่เด็กแต่น้อยจนถึงท่ามกลางคนหนุ่มสาวที่ดี จนถึงเฒ่าถึงแก่ก็ดี บางคน

เผ่าแก่เสียก่อนแล้วจึงได้เข้าวัด บางคนก็เข้ามาเมื่อยังท่ามกลางคน บางคนก็เข้ามาแต่เล็กแต่น้อย ต่างกันตรง
นี้แหละ เราก็จะเห็นว่าเหมือนต้นไม้ที่แห้ง เกิดขึ้นมาที่แรกมันคดมันไม่ตรง พอสูงขึ้นไปๆมันก็เริ่มตรง ก็
เรียกว่าตั้งแต่เล็กแต่น้อยไม่ได้เข้าวัดเข้าวาไม่รู้จักบุญจักบาป ไม่รู้จัก ก็เลยทำบาปความชั่วกันไปบ้างตาม
บุคคลที่ไม่รู้ อันนั้นเรียกว่าการทำบาปด้วยกายอย่างแรง บางท่านก็ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ทำร้ายซึ่งกันและกันต่างๆ
จึงเรียกว่ามันเป็นบาป เราก็ลองนึกดูว่าตั้งแต่เล็กแต่น้อยเราก็เคยทำบาปอยู่ ใหญ่มาจึงถึงจะรู้จักเข้าวัดฟัง
ธรรมจำศีล ก็จะได้แก้ไขตนเอง ก็ให้เพียรระวังบาปที่เกิดขึ้นทางวาจา เวลาพูดจาปราศรัยผิดจากหลัก
ศีลธรรม เป็นมิจฉาววาจา เป็นวาจาที่ไม่ดีไม่งามที่เราพูดกัน มันถกมันเถียงมันทะเลาะวิวาทกัน ไม่สามัคคี
ปรองดองกันเกิดเรื่องเกิดราวุ่นวาย เราก็มองเห็นบ้านเมืองเราที่เมืองไทย เป็นเมืองพระพุทธศาสนา ไม
น่าจะมีความวุ่นวายเกิดขึ้น พระพุทธศาสนาท่านสอนให้อยู่ในความสงบ

..เหตุฉะนั้นมันไม่สงบเป็นเพราะอะไร ก็เพราะมีความเห็นต่างกัน นานาจิตตัง เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เลย
พูดจาปราศรัยกันไม่มีหลักศีลธรรม ก็ทำให้ถกเถียงทะเลาะวิวาทกันแตกสามัคคีกันวุ่นวาย เราก็เห็น ได้
ชัดเจนว่าเมื่อรัฐบาลที่แล้วมามีความวุ่นวายต่างๆ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ที่เขาเดินขบวนวุ่นวายกันอย่างนั้นก็
เพราะว่าคนไม่รู้จักหนทางเดิน ก็เดินไปให้ตนเองทุกข์ เดือดร้อนวุ่นวายกับบ้านกับเมืองอย่างนั้น เรียกว่าผิด
จากหลักศีลธรรมศีลธรรม ไม่อยากเป็นอย่างนั้นก็ต้องพูดจามีเหตุมีผล เหตุฉะนั้นการพูดจาปราศรัยต่อซึ่ง
กันและกัน ถกเถียงกัน โฆษณาต่างๆก็มีผิดเถียงกัน มันผิดจากหลักทางศาสนาทางด้านวาจา ที่นี้ทางจิตใจก็
คิดไม่ดีไม่งามต่อกัน คิดโกรธเกลียดเคียดแค้นพยายามทอฆาตต่อกันจองเวรซึ่งกันและกัน เราจะเห็นได้ชัด
แล้ว เราก็ว่าเมืองไทยเราเป็นเมืองพุทธแต่ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น บ้านเมืองไม่สงบอย่างนั้น ก็เพราะว่าคนไม่
รู้จักหลักศีลธรรม ไม่รู้จักถูกจักผิดมาถกเถียงกัน ถึงจะเรียนคณะไหนก็ดี เป็นครูบาอาจารย์ก็ดี จะจบ
ดอกเตอร์ก็ดีทางโลก ทำไมไม่เป็นถึงดอกเตอร์ ทำไมไม่ไปทำผิดศีลธรรม ทำไมจึงทำให้เกิดความวุ่นวายเกิดขึ้น ก็
คนไม่รู้จักความคิด คิดผิดจากหลักพระพุทธศาสนา ก็เลยผิด เรียกว่าทำบาป ทำบาปด้วยกายวาจาใจ ท่านจึง
ให้ระวังเอาไว้พระพุทธเจ้า ระวังบาปไม่ให้เกิดขึ้นทางกายวาจาใจของตน ก็ต้องมีสติ รู้จักอะไรเป็นบาป
อะไรเป็นบุญ อันนี้เราควรจะเข้าใจ อันนี้เพียรระวังบาปที่เกิดขึ้นแล้ว สมมุติว่าเราทำมาแต่เล็กแต่น้อยทำบาปที่
ไม่ดีไม่งาม มันจึงเป็นบาปความชั่ว เช่นฆ่าสัตว์ตัดชีวิตอะไรก็ตาม เหมือนเด็กนักเรียนตัวเล็กๆมันแอมดแดง
มากัดกัน อาตมาเคยเห็นเด็กนักเรียนตัวเล็กๆเขาทำบาปกับสัตว์ทั้งหลาย ที่นี้เมื่อเคยทำบาปเอาไว้ก็ต้องเพียร
ละ ทางกายก็ต้องเพียรละเพียรวางบาปทางกาย ต่อไปก็ละบาปทางวาจา การพูดขี้จู้โกหกหลอกลวงเขา เรา
เคยพูดแล้วเราก็หยุดเสีย หาวีธีละไม่พูดโกหกหลอกลวง ฉะนั้นเราเป็นบัณฑิตอย่างนี้ เป็นนักศึกษาที่มี เป็น
ครูบาอาจารย์ก็มี คณะของพวกเราที่พากันแสวงบุญหาความสุขสงบ เราก็คิดว่า..เอ..ถ้าเราตั้งอยู่ใน

ศีลธรรมอย่างนี้ เราก็ต้องเพียรละบาปที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง เพียรละบาปที่เกิดขึ้นทางปากที่พูดจาปราศรัยกัน
ไม่ดีไม่งาม เพียรละเพียรปล่อยเพียรวาง มันละไม่ได้ง่ายๆนะ ต้องพยายามมีความเพียร

..ที่นี้เพียรละบาปที่เกิดขึ้นทางจิตใจที่ไม่ดีไม่งามมาแต่ก่อน ที่โกรธเกลียดเคียดแค้นพยาบาทอาฆาต
จองเวรกัน หันหน้าเข้าหากันไม่ได้ โกรธเกลียดซึ่งกันและกัน ก็ให้เพียรละมัน พอเพียรละมันก็จะไม่โกรธ
อีกต่อไป เรียกว่าเพียรละบาปที่เกิดขึ้นมาแล้วในจิตใจ ในพระศาสนาท่านให้ทำอย่างนั้น คิดโกรธเกลียด
เคียดแค้นพยาบาทอาฆาตจองเวรกันเอาไว้ไม่ชอบหน้าชอบตากัน โกรธเกลียดซึ่งกันและกัน ให้เพียรละ
เพียรปล่อยเพียรวางความคิดนั้นเสีย เรียกว่าละบาปได้แล้วที่เกิดขึ้นทางจิตใจ อันนี้เป็นข้อที่ 2 ข้อที่ 3 เพียร
ยังกุศลที่เกิดขึ้น ก็อาศัยรูปร่างกายของเราที่เราได้มาทำบุญทำกุศลสร้างคุณงามความดี ได้ศึกษาเล่าเรียน
ไฟหาวิชาความรู้ที่ดี เพิ่มเติมวิชาความรู้ให้ตนเองนั้นเรียกว่าเพียรยังกุศลให้เกิดขึ้น ไม่เคยที่จะทำบุญก็
พยายามทำตามได้ตามมี พยายามพูดจาปราศรัยชักชวนกันทำคุณงามความดี เหมือนพวกเราเป็นครูเป็น
อาจารย์สอนนิสิตนักศึกษา ก็มุ่งหน้าเมตตาตนิสิตนักศึกษาทั้งหลายให้มีวิชาความรู้เพิ่มเติม ก็จะได้เป็นครูเป็น
อาจารย์สอน มีเงินเดือนใช้ดูแลตนเองให้มีความสุขได้ พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ชักชวนกันทำแต่เรื่องที่ดี
เรื่องที่ไม่ดีไม่ต้องคุยกัน มันเสียเวลาไปเปล่าประโยชน์ ให้พูดจาปราศรัยชักชวนกันเหมือนพวกเรา ใครเป็น
หัวหน้าชักชวนกัน ให้ตกลงกันว่าจะมาทำบุญทำทานการกุศลกัน เรียกว่าชักชวนกันด้วยปาก ชักจูงกัน จูง
กันมาทำคุณงามความดี ก็เลยได้พากันมาเหมือนพวกเรานี้ เรียกว่าใช้วาจาให้มีคุณค่ามีประโยชน์ไม่มีโทษ
เกิดขึ้น ทางด้านจิตใจเราก็มีเมตตาต่อซึ่งกันและกัน อยากให้ทุกคนนี้ถ้ามีทุกข์ก็ให้พ้นจากทุกข์ ถ้ามี
ความสุขก็อยากให้สุขยิ่งขึ้นไปด้วยกันทุกคนๆ ที่เรานั่งอยู่ด้วยกันอย่างแหวะ นั่งอยู่ในวิหารอย่างนี้ เรามี
สิทธิ์ที่จะนั่งอยู่ที่ไหนก็ได้ จะไล่กันก็ไม่ได้ คิดไม่ดีไม่งามเขาก็ไม่คิด อยากให้มีความสุขทุกคนๆ มีเมตตาต่อ
กัน เราถึงได้นั่งด้วยกันเป็นหมู่เป็นฝูง ไปด้วยกันไม่โกรธไม่เกลียด ไม่เคียดไม่แค้นซึ่งกันและกัน ให้สร้าง
ความดีให้เกิดขึ้นในทางจิตใจฝึกฝนอบรมตนให้จิตใจสงบเป็นสมาธิ ไม่ให้มีใจอื่นไปในทางที่ไม่ดี ให้คิด
ในทางที่ดีมีเมตตาต่อซึ่งกันและกัน อยู่ด้วยกันจะไปที่ไหนแห่งหนตำบลใด ก็อยากให้ทุกคนมีความสุขไม่มี
ความทุกข์ ถ้าเราคิดอย่างนี้ คิดดีซึ่งกันและกัน ถ้าเราทำได้ก็ยิ่งกุศลให้เกิดขึ้นได้

..เพียรรักษากุศลคุณงามความดี เราเคยทำคุณงามความดีไปไว้แล้วก็รักษาไว้ให้ดี ที่เราเคยพูดดีมา พูด
ในหลักเหตุผลก็ให้รักษาไว้ เหมือนครูเหมือนอาจารย์สอนนิสิตนักศึกษา ตั้งใจสอนมีเมตตาอยากให้เขามี
วิชาความรู้ ให้เขาตั้งใจทำ ให้ตั้งใจปฏิบัติเขาจะได้จบออกมาเป็นครูบาอาจารย์ หรือทำงานหลายสิ่งหลาย
อย่างตามหน้าที่ของตนเอง ที่ได้ร่ำเรียนศึกษามา เราสอนนักศึกษาเราก็สอนด้วยความเมตตา เพื่อที่จะให้เขามี
วิชาความรู้ เขาจะได้เลี้ยงดูตนเองให้เกิดมีความสุข อันนี้ก็เรียกว่าเรามีเมตตาต่อซึ่งกันและกัน ทางด้านจิตใจ

ของเรานั้น ก็ตั้งใจสอนนิสิตนักศึกษา ให้มีวิชาความรู้ ให้เขาเป็นผู้ที่รู้ดี เป็นพลเมืองดี เป็นกำลังสำคัญของชาติบ้านเมืองของเรา อันนี้เป็นหน้าที่ของเราที่จะรักษา รักษาเอาไว้ ถ้ารักษาไม่ได้มันจะเสื่อมละทีนี้ เราก็จะเห็นความเสื่อมมันเป็นยังไง เราเคยทำดีแล้ว แต่แล้วก็กลับมาทำไม่ดี เคยพูดเรื่องดีแล้วก็กลับมาพูดเรื่องที่ไม่ดี เรื่องที่โกหกหลอกลวง อันนั้นเรียกว่ารักษาไม่ได้ เคยคิดดีแล้วคิดไปในทางที่ผิดต่อกัน แล้วกลับมาคิดในทางที่ไม่ดีต่อกัน ก็เกลียดกัน มันเกิดขึ้นมาอีกอย่างนี้เรียกว่ารักษาความดีไว้ไม่ได้ พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ว่า ให้รักษาคุณงามความดีของตนเองไว้ให้เจริญรุ่งเรืองให้เต็มเปี่ยม ถ้าเราจะเปรียบเทียบข้างนอกให้เข้าใจได้ง่าย ก็เหมือนกับเกลือ เกลือที่มันเค็มเค็มนี้แหละ เอาขวดเล็กๆ ใส่น้ำเกลือจากสมุทรสาคร ใส่น้ำกระเป๋านั่งเครื่องบินไปนิวยอร์ก ไปเปิดขวดเกลือที่นิวยอร์กมันก็ยังเค็มอยู่อย่างเก่า เข้าใจปะ.. นั่นแหละเขารักษาความดีของเขา เหมือนคนรักษาความดีของตน ก็เป็นอย่างนั้น ไปบ้านใดเมืองใดประเทศไหนไม่มีเรื่องไม่มีเรื่องราว ไม่มีเรื่องผิดกฎหมาย เหมือนเราไปตามตม. ไซ้ไหม ตรวจสอบเข้าเมือง ไม่ผิดเลย ไม่มีอะไรผิดกฎหมาย ยืมใส่หน้าเขาเลย แต่ถ้ามีของผิดกฎหมายสีหน้ามันก็บ่งบอก มันไม่ยิ้มแย้มแจ่มใสเพราะมันมีของผิดกฎหมาย ถ้าเราไม่มีของผิดกฎหมายก็สามารถยิ้มใส่หน้าเขาได้ ดีไม่ดีเขาไม่ตรวจกระเป๋าสักใบเลยก็ได้ เพราะคนมันไม่มีของผิดกฎหมาย มันก็เลยยิ้มได้

..ถ้าเราเปรียบเทียบพวกที่เล่นการเมืองนะ ทุกรัฐบาลที่ผ่านมา อาตมาก็เฝ้ามองผลในทางพระพุทธศาสนานะ เฝ้ามองมาถึง 60 ปี ศึกษาพระศาสนานี้ศึกษานานมาก บัดนี้ก็พยายามตั้งตนรักษาอยู่ในคุณงามความดี บัดนี้พวกเราที่ต้องมีหน้าที่รักษาความดีของตน รักษาความดีไม่ได้อีก ไม่ว่าหน่วยงานไหนทำงานปีแรกซึ่งขงๆดี ปีที่ 2 ก็ดีหน่อย พอปีที่ 3 ซักจะหาทางกินแล้วที่นั่นนะ.. นี่แหละมันรักษาไม่ได้.. มันเสื่อม มันก็เลยหาทางกิน ภาษาทางโลกเขาเรียกว่า..คอร์รัปชั่น คอร์รัปชั่นลงมดๆ ของรัฐบาลเขาไม่เสียภาษี แต่ทางวัดนี้ไม่ได้ต้องเสียภาษี นี่ขนาดเขาจบทางดอกเตอร์มา เขาก็ยังโกหกรักษาความดีไม่ได้ ถ้ารักษาความดีได้ไม่มีปัญหา ไปต่างประเทศก็ไม่มีปัญหา อาตมาก็ไปมาเกือบครึ่งโลกแล้ว ไปดูประเทศที่เจริญ ที่เป็นคริสเตียนที่เป็นคาทอลิก ที่เขาสอนกัน อาตมาไม่ได้อวดดี อาตมาไปสอนสมาธิที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่วอชิงตัน.. ดังไม่ดังก็คิดเอาเองที่อเมริกา ความหมายของอาตมาไม่ได้ไปทำลายคริสต์ศาสนาเขานะ ที่ไปสอนนี้ระดับดอกเตอร์ทั้งนั้นนะ ไปสอนสมาธิ 30 กว่าคน มีแต่ดอกเตอร์ทั้งนั้น สอนหัวกระทิก่อนเข้าใจไหม พอเขาเข้าใจดี เขาเป็นอาจารย์เขาก็จะไปกระจายเอง อยากอวดความดีนี้ไซ้ไหม เขาก็จะไปประกาศเอง ใครเป็นประธานาธิบดีเขาก็จะไปประกาศความดีของเขาเอง ถ้าเขาทำงานเสร็จแล้ว ถ้าเขาทำไม่ดีก็ไล่ออกทำไม่ถึงไล่ออก..ก็มันปดไซ้ไหม เหมือนคนสกปรกนี่อยากอาบน้ำให้มันสะอาด เหตุฉะนั้นให้พยายามที่จะรักษาความดีของตนเอาไว้ ให้เพียรพยายามเพียรละบาปไม่ให้เกิดขึ้น ทางกายวาจาใจ เพียรละบาปแล้วที่

เกิดขึ้นแล้วทางกายวาจาใจ เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นทางกายวาจาใจของตน ทำคุณงามความดีมั่นเป็นอย่างนี้ ถ้าผู้ใดรักษาตนเองไว้ได้ก็เรียกว่ามีชัยชนะตนเอง คนไหนชนะตนเองได้นั้นแหละเป็นคนดี มั่นคืออย่างไร ชนะตนเอง ชนะกายก็ไม่ทำบาปไปซะใหม่ นี่ชนะกาย.. ชนะบาป ก็ไม่พูดบาป ไม่พูดผิดหลักศีลธรรม ชนะใจก็ไม่คิดบาป ก็เรียกว่าชนะ เหมือนเราชนะกิเลสนี้แหละ จึงพากันมาอยู่ที่วัดได้ ถ้านอนอยู่มหาวิทยาลัยหรือนอนอยู่บ้านก็สบายดี ก็ไม่สามารถมาวัดได้ เพราะมันติดอยู่ มันไปไม่ได้ เหมือนพวกนายพลเอกมาบวชที่ดี มาศึกษาที่ดี มีหมอนใบหนึ่ง ผ้าห่มผืนหนึ่ง เสื้อใบหนึ่ง เอาละเอาไปอย่างละ 1 ผืน เป็นพลเอกก็แล้วแต่ จะเอาแบบบ้านของตนเองมาใช้ที่วัดไม่ได้ นี่ต้องให้ชนะตนเอง เหมือนชนะสงครามต้องชนะกิเลส ชนะกิเลสเรียกว่าชนะตนเอง คนไหนแพ้ตนเอง เสียหายหมดเลย ยอมไปหมด เรียกว่าคบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตพาไปหาผล คบบคนชั่วพาตัวให้ยากจน คบพวกคนดีก็เป็นศรีแก่ตัว เหมือนอย่างที่เขาพูดเล่นกันนี้เนาะ .. คนที่ไม่ดีเมื่อเข้าไปหานักปราชญ์บัณฑิต เขาก็จะสอนให้ละบาปความชั่วทำแต่ความดี เข้าใจบ่.. ถึงเรียกว่าเป็นบัณฑิต เป็นบัณฑิตเหมือนเนติบัณฑิตของเรานี้ ไล่สายสะพายเฉยๆนะถึง โททกเก่ง นี่มันแล้วเลย ไม่เป็น ทำเลยบัณฑิตแบบนั้น ได้เนติเปล่าๆ เป็นถึงเนติยัง โททกอยู่ อาตมาก็ฟังอยู่แม้จะเป็นพระ เขายังทำผิดศีลธรรมกันอยู่น้อ.. อาตมาไปเทศน์ที่สนามหลวง ก็เทศน์ให้ทุกรัฐบาลนะ ตั้งแต่บวชมานี้ ก็ไปมาหลาย รัฐบาล เทศน์ให้ฟังเรื่องรักษาตนเอง มันก็ไม่ฟัง พากัน ไปอธิษฐานที่วัดพระแก้ว กลับออกมาจากกำแพงวัดก็เหมือนเดิม คอยคุ้ยใหม่เนาะ.. น่าจะเลิกอธิษฐานแล้วนะ.. แหม..มันเป็นอย่างนั้นไป ไปอธิษฐานที่วัดพระแก้ว ไปวัดอย่างดีเลย ไปอธิษฐานที่วัดพระแก้ว อาตมาก็สงสารเหมือนกัน ก็อยากไปสอน เหมือนพวกเรา ถ้าหนังสือที่อยู่นี้ก็เอาหนังสือไป ถ้าไม่เอาหนังสือก็ฟังแต่เทศน์

.. เหตุฉะนั้น จะเทศน์ยาวเกินไป เดียวก็จำไม่ได้เข้าใจบ่.. มันจะไม่ได้นี่ เพราะธรรมะมันเบา มันเบา กายเบาใจ เดินไปนี่ตัวปลิวเลย คนมีความสุขดีนี่นะสบายสบาย คนมีความสุขทุกขนี่ แม้ไม่ได้ถืออะไร ก็ต้องเดินก้มหน้าไป เพราะทุกข์มันหนัก ถ้าเขาค่านี 3 ปีก็ไม่ลืม มันหนักนี่.. โอ้มันไม่ดีเนาะใจนี้.. ครั้นพูดความดี ..มันลืมน่าๆ เดียวนี้เราเป็นสังคมก้มหน้าเนาะ.. ไม่ค่อยคุยกัน แม้กระทั่งคนขึ้นรถ อาตมาเป็นคนสังเกต ขึ้นเครื่องบินก็เหมือนกัน เขาห้ามไม่ให้เปิดโทรศัพท์ เขาให้ปิดเครื่องเพราะรบกวนการบินการจราจรของเขา แต่พอมองหน้ากันได้หน่อย ไม่คุยกันแล้ว เอามือเขี่ยโทรศัพท์.. ก็ไม่ว่ากันเนาะ.. มันมีทั้งดีและไม่ดี ครั้นเราใช้ให้มันเป็นประโยชน์มันก็มีคุณ โทรศัพท์นี่ ครั้นใช้ให้ไม่มีประโยชน์มันก็มีโทษ ทุกสิ่งทุกอย่างมีทั้งคุณทั้งโทษทั้งนั้น รถก็ดีของใช้ก็ดี อาหารการกินก็ดี เครื่องนุ่งห่มก็ดี มีโทษทั้งนั้น.. ระวังเนื้อถ้าผู้ใดมีหลายชุด เครื่องนุ่งห่มนี้ มันก็จะเสียเงินค่าซักผ้ารีดผ้า เสียค่าไฟฟ้า นี่คือโทษของมัน ก็ให้มันพอดีๆ พระศาสนานี้ สอนให้พอดี กินอาหารก็ให้พอดีอย่ากินมาก กินมากไม่ได้ไปนั่งสมาธิมันก็จะหลับลุกเดียว.. เวลาทำความดี

น้ำมันหลับ..มันทำไม่ได้ ถ้าไปนั่งเล่นไฟนี่ หมดคึนย่นรุ่งเลย มันไม่ปวดขา โอ้ย..มันเป็นแบบนี้คนเรา นั่งทำสมาธิ 20 นาทีขามันจะหลุดจะหล่นแล้ว นี่มันก็ไม่ได้ง่ายเรื่องการปฏิบัติธรรม เหตุฉะนั้นก็จะออกนอกเรื่องนอกราวเรื่องภยิตที่ยกมาเบื้องต้นไปมากแล้ว คือความเพียร 4 อย่างนั้น ก็ให้มีความตั้งใจฟัง แล้วโอปะนะยิโก น้อมเข้ามาในตนมาพิจารณาที่ตน ต้องพัฒนาที่ตนนี้แหละ คนอื่นพัฒนาให้เราไม่ได้ เราต้องพัฒนาตนเอง สมมุติว่าเอาง่ายๆ คนดื่มห้านี้ อาจารย์สอนว่าอย่าดื่มนะ เขาก็ไปดื่มอยู่จะทำอย่างไร เขาก็ไม่หยุด เขาก็เมาต่อไป ถ้าอยากเลิก การละก็จะต้องเป็นหน้าที่ของตน ไม่ใช่อาจารย์จะมาละให้ สะพายย่ามถือไม้เรียวคอยเขี่ยนไปเรื่อยสอนไปเรื่อย สะพายย่ามสอนไปเรื่อย ไปสอนตามบ้าน โดยที่เขาไม่ได้ยินมันด ถ้ามีพระแบบนั้นเป็นพระไม่ถูกทาง โยมไม่ได้ยินมันด ไปหาเทศน์ตามบ้านนั้นบ้านนี้ไปเรื่อยก็ไม่ได้เรื่อง

..เหตุฉะนั้นก็ต้องทำให้พอดี เราจะจำกัดได้ไหมพวกเรา.. วันนี้เทศน์ยาว ก็ขออวยพรให้ทุกท่านที่ได้ยินได้ฟังให้น้อมนำไปพิจารณา หากมีจิตประสงค์งานสิ่งใดไว้ในใจก็ขออำนาจบุญกุศล จงดลบันดาลให้ทุกท่านทุกคนพบแต่สิ่งที่ดีเองพึงปรารถนาทุกท่านทุกคนเทอญ..ขอเจริญพร..